

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní JUDr. Marcelou Rouskovou ve věci

žalobců: a) H. M.
b) I. K.
c) M. K.
všichni státní příslušností Ukrajina
všichni bytem P.
všichni zastoupeni JUDr. Anitou Pešulovou, advokátkou
sídlem Klimentská 1652/36, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra, odbor azylové a migrační politiky
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 2. 2017 č.j. OAM-84/ZA-ZA11-BE04-2016

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky ze dne 2. 2. 2017 č.j. OAM-84/ZA-ZA11-BE04-2016 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobců JUDr. Anitě Pešulové, advokátce, sídlem Praha 1, Klimentská 1652/36, se přiznává odměna ve výši 16.680 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

Základ sporu

1. Žalobci se podanou žalobou domáhali zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, jímž bylo rozhodnuto o neudělení mezinárodní ochrany dle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu (dále též „zákon o azylu“).

II.

Argumentace účastníků

2. V doplnění žaloby žalobkyně a) uvedla, že se domnívá, že ona a její dvě nezletilé děti splňují podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Hlavním důvodem je strach vrátit se na Ukrajinu, protože se obává nejen o svůj život a zdraví, ale i svých nezletilých dětí. O mezinárodní ochranu žalobkyně a) žádá pro sebe a své dvě děti, žalobce b) a c), které má společně s přítelem P. K., nar. X, státní příslušností Ukrajina (o jeho žádosti se rozhoduje v samostatném řízení, jež je zdejším soudem vedeno pod sp. zn. 2 Az 17/2017, pozn. Městského soudu v Praze). Vzhledem k uvedenému v tomto rozsudku bude pro přehlednost hovořeno zejména o žalobkyni a); to, co o ní bude uvedeno, však lze přiměřeně vztáhnout i na její dvě nezletilé děti, žalobce b) a c), ohledně nichž bylo rovněž vydáno napadené rozhodnutí a jejichž jménem byla taktéž podána projednávaná žaloba. Situace na východě Ukrajiny dle žalobkyně a) není stabilní a bezpečná. Upozornila na strach a obavy o život a bezpečnost dětí, kterým chce dát lepší život než ten, který by měly v případě, že by byly nuceny se vrátit na Ukrajinu, a to s ohledem na současnou nestabilní bezpečnostní situaci na Ukrajině z důvodu válečného konfliktu na východě Ukrajiny. Žalobkyně a) pochází z vesnice Berdjans'ke, která se nachází v Záporožské oblasti a která je necelé 4 kilometry od hranic s Doněckou oblastí; jedná se tedy o oblast, která bezprostředně sousedí s oblastmi zasaženými přímými ozbrojenými střety jednotlivých uskupení separatistů a zástupců vládní moci. Poukázala na zprávu Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (aktualizace č. 3 z 24. 9. 2015), podle níž existují faktické bariéry v přístupu osob z východní Ukrajiny k účinnému vnitřnímu přesídlení spočívající ve společenské diskriminaci. Tato situace by dle názoru žalobkyně a) mohla potkat i ji a její dvě nezletilé děti v případě, že by byly nuceny se vrátit zpět na Ukrajinu. Její rodina patří k ruský mluvící části obyvatelstva Ukrajiny a kvůli bezpečnostní situaci na východě Ukrajiny byla žalobkyně a) společně se svými nezletilými dětmi a přítelem nucena přestěhovat se do Ruska. Po návratu z pobytu v Rusku čelila celá rodina nepříjemnému chování ze strany svých sousedů a protiruským náladám následkem vojenského konfliktu na hranicích Ukrajiny s Ruskem. Právě s ohledem na ruský původ její rodiny by žalobkyně a) a její dvě děti mohly být vystaveny diskriminačním jednáním a stigmatizaci stejně jako ukrajinští občané z Doněcké a Luhanské oblasti, kteří se přesídlili v rámci území Ukrajiny. V případě nuceného vycestování a návratu na Ukrajinu by je donutily zhoršené vztahy ze strany jejich spoluobčanů se odstěhovat na jiné místo, čímž by došlo

k jejich přesídlení v rámci Ukrajiny. Podle žalobkyně a) státní orgány na Ukrajině nepodnikají žádné kroky, které by vedly k efektivnímu potírání takové diskriminace.

3. Žalobkyně a) tak vyslovila domněnku, že bude v případě návratu na Ukrajinu čelit diskriminačnímu jednání a stigmatizaci právě pro možné názory spoluobčanů a sousedů, že je jedním z ruský mluvících Ukrajinců přesídlených z východu Ukrajiny. V takové situaci může čelit i diskriminačnímu jednání ze strany vlády, která i přes ukrajinskou ústavu a zákony, které zakazují diskriminaci, není schopna takové lidi v praxi ochránit před diskriminací právě kvůli korupčnímu jednání v ukrajinských státních orgánech. Dále odkázala na novinový článek, jenž má dokládat korupci na Ukrajině, a dodala, že žalovaný měl brát ohled na komplikovanou situaci u ní, neboť ve své vesnici čelí nenávisným vztahům ze strany sousedů a přítomných vojáků; s tím je spojena i zhoršená situace a možnost diskriminačního jednání ze strany spoluobčanů v případě, že by žalobkyně a) a její dvě nezletilé děti byly nuceny se vnitřně přesídlit v rámci Ukrajiny. S odkazem na „Zprávu o stavu lidských práv 2016 – Ukrajina“ doplnila, že dochází ke zhoršeným situacím u vnitřně přesídlených právě z důvodu přetrvávajících problémů s obstaráváním právních dokumentů, vzdělání, důchodů a přístupu k finančním službám a zdravotní péči; taková situace by dopadla nejvíce právě na nezletilé děti žalobkyně a), z nichž jedno bylo narozené v Rusku (ruský rodný list), neboť by čelily bariérám v podobě problémů v přístupu ke zdravotní péči, sociální péči a ke vzdělání. Žalobkyně a) dále upozornila na přítomnost vojáků, kteří jsou nedisciplinovaní a ohrožují klid a mír ve vesnici, neboť jejich přítomnost je často nepříjemná žalobkyni a) a její rodině; jak žalobkyně a) uvedla ve své žádosti, její přítel byl vojáky obtěžován a dokonce mu bylo i vyhrožováno ublížením jeho rodině; to byl jeden z důvodů, proč se žalobkyně a) rozhodla společně se svojí rodinou přestěhovat do zahraničí. Dále se žalobkyně a) obává nástupu svého přítele do vojenské služby, protože by byl nasazený ve vojenském konfliktu (kterého se odmítá na základě vlastního přesvědčení zúčastnit), který probíhá na hranicích Ukrajiny s Ruskem, čímž by čelil možné újmě na svém zdraví a životě. Žalobkyně a) podotkla, že s ohledem na současnou bezpečnostní situaci a nálady na Ukrajině je zde možnost, že bude čelit i možné situaci, kdy by byla jako příslušnice sociální skupiny (v jejím případě jakožto ženy) obtěžována ze strany nedisciplinovaných vojáků v její vesnici, kde by jí hrozilo znásilnění.
4. Žalovaný dle žalobkyně a) nezjistil skutkový stav věci tak, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti, ve smyslu § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále též „správní řád“), a současně došlo k porušení § 12 písm. b) zákona o azylu.
5. Žalobkyně a) dodala, že pokud by žalovaný dospěl k závěru, že žalobci nesplňují důvody pro udělení azylu, minimálně podmínky nastavené zněním § 14a zákona o azylu splňují, neboť v případě návratu do země původu by jim hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Podle žalobkyně a) skutkový stav, který zjišťoval žalovaný, je nedostatečně podložen a zkresluje současnou situaci na Ukrajině; žalovaný se při svém rozhodování a zjišťování skutkových okolností opíral o uvedené zprávy pouze částečně. Žalobkyně a) uzavřela, že žalovaný při svém rozhodování o její žádosti o udělení mezinárodní ochrany nepracoval ve smyslu zásady volného hodnocení důkazů, tedy jednotlivě a ve vzájemné souvislosti, když pracoval s informacemi, které vyzněly negativně pro udělení mezinárodní ochrany žalobkyni a) a jejím nezletilým dětem. Žalobkyně a) rovněž odkázala na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též

„NSS“) č.j. 5 Azs 50/2008-62, podle něhož v případě, kdy je původcem vážné újmy čistě nestátní subjekt, se žadatel o mezinárodní ochranu nemusí vždy obrátit na poskytovatele ochrany; pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnou účinnou ochranu před vážnou újmou způsobenou nestátními subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Žalobkyně a) k tomu uvedla, že jedním z důvodů její žádosti je skutečnost, že jejímu příteli bylo ukrajinskými vojáky vyhrožováno ublížením jemu a jeho rodině, v tomto případě žalobkyni a) a jejich dvěma nezletilým dětem; její přítel měl snahu tento problém vyřešit dotazem u svého známého, který je u policie, ten mu ale doporučil se na nikoho v této věci neobracet, protože dle něj to nikdo řešit nebude. Žalobkyně a) podotkla, že je jí známo, že na Ukrajině je těžké se dožadovat ochrany u státních orgánů jednak kvůli jejich neochotě, jednak i kvůli korupčním jednáním; korupci v ukrajinských státních orgánech dokládá i zpráva Parlamentního shromáždění Rady Evropy, která se zabývá fungováním demokratických institucí na Ukrajině. Na základě doložených informací žalobkyně a) uzavřela, že se oprávněně obává svého návratu na Ukrajinu, protože by tam mohla být vystavena diskriminačnímu jednání ze strany spoluobčanů a státních orgánů kvůli skutečnosti, že pochází z ruské rodiny, dále pak i riziku pronásledování a sexuálního obtěžování ze strany nedisciplinovaných vojáků působících v její vesnici, čemuž by čelila v případě, že by byla nucena se svými nezletilými dětmi žít ve vesnici bez svého přítele, který by musel narukovat do armády; v případě svého návratu by tak mohla čelit možnému nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu, čímž by došlo k porušení článku 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále též „Úmluva“). Dodala, že si je vědoma toho, že neexistuje záruka, že ji ukrajinské státní orgány ochrání před takovými zásahy. Závěrem žalobkyně a) navrhla zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci žalovanému k dalšímu řízení.

6. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že podle ustálené judikatury NSS snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem. Podle žalovaného země původu žalobců je z pohledu standardů požadovaných v § 14a odst. 1 zákona o azylu hodnocena jako země, kde existuje účinná ochrana před vážnou újmou a žadatelé k ní mají přístup; to stejné platí i pro situaci, kdy lze vyhledat účinnou ochranu v jiné části země (možnost vnitřní ochrany), proto nejsou dány důvody pro udělení mezinárodní ochrany ve smyslu § 14a odst. 1 zákona o azylu; NSS se několikrát v minulosti zabýval bezpečnostní situací na Ukrajině, přičemž dospěl k závěru, že se nejedná o tzv. totální konflikt, jenž by dosahoval takové intenzity, že by byl každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy.
7. Žalovaný dodal, že dodržel procesní postupy a pravidla formální právní logiky, že úplně a řádně zjistil skutkový stav a na základě toho kvalifikovaně rozhodl. Úkony učiněné správním orgánem byly vykonány řádně a úplně, rozhodnutí správního orgánu bylo náležitě odůvodněno, postup správního orgánu nebyl zatížen vadou řízení. Jeho rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem o azylu, se závazky vyplývajících z mezinárodních smluv, žalobci nebyli kráceni na svých právech. Závěrem žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.
8. Žalobkyně a) ve své replice k vyjádření žalovaného, podané i jménem žalobců b) a c), uvedla, že nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že ona a její děti nepřísluší k žádné skupině osob, které by měly být v rámci Ukrajiny nějak znevýhodněny; rodinu je třeba dle

ustálené judikatury správních soudů považovat za určitou sociální skupinu ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. V daném případě žalobkyně a) popsala útoky neoznačených ozbrojenců zejména vůči jejímu partnerovi, jež měly směřovat proti majetku rodiny, nicméně zjevně páchané pod pohrůžkou násilí, navíc doprovázené verbálními útoky či výhrůžkami; lze mít za to, že tyto útoky samy o sobě ještě nedosáhly intenzity pronásledování, nasvědčují však nepřátelskému naladění přinejmenším uvedených ozbrojenců vůči ruskému či ruskojazyčnému obyvatelstvu dané oblasti Ukrajiny, jakož i tomu, že v této oblasti mohou takové skupiny otevřeně působit; úkolem žalovaného mělo být posouzení uváděných skutečností, a to na pozadí dostatečně aktuálních, důvěryhodných, objektivních a zejména přesných (adresných) informací o zemi původu; správní orgán měl posoudit, zda v souvislosti s aktivitami těchto ozbrojených skupin a s tím souvisejícími jevy nehrozí žalobkyni a) a její rodině, která pochází necelé 4 km od hranice s Doněckou oblastí, nelidské zacházení, které by již dosahovalo intenzity pronásledování ať již svými jednotlivými nejzávažnějšími projevy, nebo případně sérií méně intenzivních ústrků, které by ve svém souhrnu a při dlouhodobém účinku mohly představovat pronásledování na kumulativním základě. V daném ohledu žalovaný nedostatečně zhodnotil informace o zemi původu, které žalovaný shromáždil ve správním spise a které opakovaně zmiňují, že vedle zcela katastrofální situace z hlediska respektu k základním lidským právům, která panuje na území kontrolovaném proruskými povstaleckými skupinami, resp. přímo ozbrojenými okupačními silami Ruské federace, se porušování lidských práv dopouštějí i ozbrojené složky Ukrajiny a zejména právě paramilitární skupiny podporující v bojích ukrajinskou armádu, o nichž je rovněž ze sdělovacích prostředků obecně známo, že jsou jejich aktivity přinejmenším v místech ozbrojeného konfliktu ukrajinskou vládou z pragmatických důvodů tolerovány, pokud ne přímo podporovány. Žalovaný dle žalobkyně a) zlehčoval její problémy.

9. Ruské nebo ruskojazyčné obyvatelstvo na Ukrajině je sice ve shromážděných materiálech sporadicky zmiňováno, podrobnější údaje, které by umožnily zhodnotit konkrétně situaci žalobců po jejich návratu do hraniční Záporožské oblasti, však chybí. Dále žalobci namítli nedostatečné zjištění skutkového stavu a nedostatečné zhodnocení mj. opodstatněnosti jejich strachu z pronásledování; nedostatečně, resp. nesprávně byla dosud zhodnocena i otázka, zda by k případnému pronásledování žalobců vedly azylově relevantní důvody. Žalovaný rovněž pochybil, když nerefletoval skutečnost, že rodina patří k sociální skupině rusky hovořícího obyvatelstva Ukrajiny, a nedostatečně zhodnotil skutkový stav k tvrzení žalobkyně a), že v dané oblasti je volný pohyb ozbrojených neoznačených uniformovaných osob latentní a státní orgány, případně ozbrojené složky mu žádným způsobem nebrání. Ze zpráv o zemi původu vyplývá, že na území Ukrajiny dochází k pohybu různých ozbrojených skupin a ze zločinů proti civilistům jsou podezřelé také ukrajinské provládní dobrovolné jednotky; žalovaný však nezkoumal, zda je jejich působení orgány veřejné moci potlačováno, jaká je povaha těchto skupin ani do jaké vzdálenosti od oblastí, v nichž probíhá ozbrojený konflikt, dosahuje jejich vliv. Ve zprávě Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině z roku 2015 je na několika místech uvedeno, že snahy vlády udržet územní celistvost jsou nadále doprovázeny stížnostmi na svévolná a tajná věznění, případy násilného zmizení osob podezřelých z terorismu a separatismu, aniž by takové stížnosti byly řádně prošetřeny; incidenty prokazující ochotu policejních orgánů tolerovat nezákonné jednání příznivců jednoty země byly zaznamenány i v Dněprodzeržinskú a osobně jednomu takovému

incidentu byli v Oděse přítomni i členové Mise OSN pro sledování lidských práv na Ukrajině; ze zprávy Amnesty International 2014/15 pak vyplývá, že dochází ke kolektivnímu násilí, a to i mimo území ozbrojeného konfliktu, proti kterému policie nezvládá účinně zasahovat. Tyto informace, které správní orgán má k dispozici, podle žalobkyně a) vůbec v rozhodnutí nezmínil, naopak je zatajil s tím, že je nutné individuální posouzení žádosti o mezinárodní ochranu.

10. Žalobkyně a) rovněž vyslovila nesouhlas i s posouzením její věci z hlediska možných důvodů pro udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu. Žalovaný se dle žalobkyně a) uvedenou otázkou v podstatě nezabýval. Podotkla, že v daném případě žalobkyně a) není práceschopnou, když se stará o jednoroční dceru; jde o mladou rodinu s dvěma malými dětmi, která ochranu, alespoň dočasnou, potřebuje.
11. Za nesprávný označila žalobkyně a) názor žalovaného, že mohla svou situaci řešit například přesídlením. Uvedla, že žalovaný se otázkou možnosti využití tohoto institutu ve svém rozhodnutí vůbec nezabýval, proč je rozhodnutí v této části zcela nepřezkoumatelné. Žalobkyně a) poukázal na to, že žalovaný při posuzování daného případu vycházel ze starých zpráv z roku 2015, přičemž v roce 2016, kdy žalobkyně a) podala žádost o udělení mezinárodní ochrany, se situace na východě Ukrajiny vyhrotila; celková špatná situace má navíc dopad i na zbytek Ukrajiny; za této situace se podle žalobkyně a) měl žalovaný vypořádat s tím, jaké by mělo vůbec přesídlení dopad na jejich rodinnou situaci, kdy bez jakéhokoliv zázemí, zajištěného ubytování a zaměstnání by se odstěhovali do jiné části Ukrajiny, kde navíc obyvatelé západní Ukrajiny (či zbylých částí nezasazených konfliktem) považují osoby pocházející z východní části Ukrajiny za separatisty, tudíž původce problému; mají tak omezené možnosti sehnat si zaměstnání, a dokonce i pronajmout byt. Žalobkyně a) poukázala na jiné rozhodnutí žalovaného, podle něhož rodině z Oděské oblasti (s jedním malým dítětem) byla udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu na 24 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí; v tomto případě cizinec uvedl, že žádá o udělení mezinárodní ochrany kvůli nestabilní vojenské a ekonomické situaci, kvůli mobilizaci do armády, protože nechce zabíjet lidi; uvedl, že má nezletilou dceru a společně s manželkou jsou závislé na něm, nemá se o ně kdo jiný postarat v případě, že bude odveden do armády; správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí uvedl, že v současné době (rok 2014) *„není reálně možné využít pro řešení žadatelových obav přesídlení v rámci Ukrajiny, když mimo Oděskou oblast nemá jeho rodina žádné ekonomické ani rodinné zázemí. Správní orgán přihlédl zejména k nutnosti zabezpečit potřebnou péči a bezpečí pro jeho nezletilou dceru.“* V daném případě jde podle žalobkyně a) o stejnou situaci, ani rodina žalobkyně a) nemá v ostatních částech Ukrajiny zázemí, přesto situaci žalobkyně a) žalovaný vyhodnotil opačným způsobem, tedy že přesídlení jejich rodina měla využít. Rozhodování správního orgánu je tak nepředvídatelné, v rozporu se zásadou správního řízení, podle níž v obdobných případech se má rozhodovat stejným způsobem.
12. Žalovaný ve své duplice setrval na svých právních názorech a procesních stanoviscích.

III.

Obsah správního spisu

13. Soud ze správního spisu zjistil, že druh žalobkyně a) P. K., nar. X, dne 3. 2. 2016 spolu s družkou, žalobkyní a), jménem svým i svých nezletilých dětí I. K., nar. X, a M. K., nar. X, požádali o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky. V žádosti uvedli, že pocházejí z vesnice B., která se nachází v Záporožské oblasti necelé 4 km od hranice oblasti Doněcké, tedy z oblasti, která bezprostředně sousedí s oblastmi zasaženými přímými ozbrojenými střety jednotlivých uskupení separatistů a zástupců vládní moci; aktuálně nemají možnost zajistit si dlouhodobější zázemí v jiné části Ukrajiny, nemají tam žádné blízké příbuzné, o jejichž pomoc by se případně mohli opřít. V České republice mají babičku [matku druhu žalobkyně a)], která má povolen trvalý pobyt a je ochotná jim v této těžké chvíli poskytnout pomoc. V případě návratu na Ukrajinu mají v současné době strach o svůj život a bezpečnost a zejména o život jejich dětí, kterým je jeden rok a osm let. Pocházejí z východu Ukrajiny z vesnice, která se nachází v Záporožské oblasti necelé 4 km od hranice oblasti Doněcké, tedy z oblasti, která bezprostředně sousedí s oblastmi zasaženými boji mezi separatisty a vládními vojáky. Tuto skutečnost dokládají předložením občanského průkazu Ukrajiny. Jejich rodina patří k rusky mluvící části obyvatelstva a v letech 2014 a 2015 s rodinou žili pracovní 1,5 roku v Rusku, kde se narodila i jejich dcera. Po návratu z Ruska na Ukrajinu se druh žalobkyně a) vzhledem k probíhajícímu konfliktu těchto zemí setkal na Ukrajině s nebyvalým chováním a jeho rodina se dostala do velmi nepříznivé situace. Vztahy mezi rusky mluvícím obyvatelstvem a Ukrajinci jsou velmi napjaté a dochází k častým konfliktům. Po návratu z Ruska se jim dostalo velmi nepřívětivého přivítání. Čelí silné diskriminaci jak ze strany soukromých subjektů, kdy je pro druhu žalobkyně a) nemožné najít si práci, tak i ze strany státních orgánů, kdy jim byl odepřen jakýkoliv příspěvek na jejich roční dítě, jelikož se dcera narodila v Rusku, ačkoliv je občankou Ukrajiny. Ze všech stran slyší nadávky, že jsou „Rusáci“ a že se mají vrátit zpátky do Ruska. V zoufalství se uchýlili k tomu, že se vrátí do Ruska. Na hranicích jim však nebylo umožněno do Ruska přejít, jelikož druh žalobkyně a) jako otec rodiny měl být povolán do armády. Nedokáže si představit, jakého zacházení by se mu dostalo v armádě vzhledem k tomu, jakého zacházení se mu dostávalo v běžném životě. V obci, kde bydlí, mu vojáci, kteří tam byli povoláni, vyhrožovali zabráním. Nechce bojovat ve válečném konfliktu proti svým spoluobčanům, jeho postoj by se v armádě brzy projevil, což by ho mohlo ohrozit i na životě. V současné době je pro ně nemožné s dětmi na Ukrajině přežít, v poslední době žili jen díky podpoře našich příbuzných v České republice. Na Ukrajině jsou chyceni do pastí, kde nemůžou vůbec žít a čeká je tam jen vidina smrti hladem anebo v ozbrojeném konfliktu. Navzdory zprávám o novém příměří na východě Ukrajiny, které bylo dohodnuto k začátku školního roku, se obě zneprátené strany obviňují z porušování klidu zbraní; ztráty na životech hlásí jak ukrajinská armáda, tak separatisté. Boje mezi ukrajinskými vládními silami a separatisty na východě Ukrajiny si od loňského dubna vyžádaly 8 000 životů; zároveň se v médiích objevily zprávy, že Rusko staví u hranic s Ukrajinou obrovskou základnu, která pojme 3 500 vojáků, což naznačuje, že se Kreml chystá na dlouhodobější konflikt s Kyjevem. V září 2015 bylo z města Luhansk vykázáno deset humanitárních organizací z jedenácti, které v oblasti působily, včetně Člověka v tísni a Lékařů bez hranic. Dle slov povstalců tyto organizace porušily pravidla; OSN jejich vykázání označuje za hrubé porušení humanitárního práva. V regionu zůstává 16 tun nerozdělené pomoci. Doněcká a Luhanská oblast je vážně poničená válkou, mnoho rodin žije v provizorních přístřeších a obavách z blížící se zimy; velkým problémem je v oblasti i sexuální násilí, kterého se dopouštějí vojáci na obou

stranách fronty; v bojích, které propukly loni v dubnu, zahynulo kolem osmi tisíc lidí, statisíce obyvatel Donbasu uprchly před ostřelováním do Ruska nebo do ukrajinského vnitrozemí. Zároveň na Ukrajině žijí statisíce uprchlíků, které vyhnaly boje z domovů. Od března 2014, kdy Rusko anektovalo Krym, ukrajinské úřady registrují přes 1,4 milionu vnitřních uprchlíků; většina lidí odešla z domovů v Luhanské a Doněcké oblasti. Dále žadatelé odkázali na důrazné doporučení Ministerstva zahraničních věcí České republiky necestovat do Doněcké a Luhanské oblasti Ukrajiny, kde stále dochází k nepravdělným ozbrojeným střetům; pokud se občané České republiky v těchto oblastech nacházejí, ministerstvo vyzývá k jejich okamžitému opuštění; kvůli nejistému vývoji bezpečnostní situace ministerstvo vyzývá občany k obezřetnosti rovněž při cestách do Charkovské, Dněpropetrovské, Záporožské, Chersonské, Mykolajivské a Oděské oblasti. Uzavřeli, že v současné době není vycestování do země původu bezpečné a v případě návratu do vlasti mají strach o svůj život a zdraví, zejména o život a zdraví jejich dětí. Situace na východě Ukrajiny stále není stabilní a bezpečná, proto žádají o udělení mezinárodní ochrany na území České republiky, a to ve formě doplňkové ochrany do doby, než se situace v zemi původu stabilizuje.

14. V rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobkyně a) jako důvody žádosti uvedla, že partner dostal povolávací rozkaz. V roce 2014, když to na Ukrajině začalo, se říkalo, že konflikt zasáhne i Berdjansk; v té době byla těhotná. Byla vyhlášena mobilizace. Proto v květnu 2014 kvůli bezpečnosti dětí odjeli do Soči. Byli tam rok a 22. 9. 2015 se vrátili přes Krym na Ukrajinu. Doufali, že se situace uklidnila a budou moci na Ukrajině žít. Na Krymu na hranicích měli konflikt, nevěděli, že nemohou volně překročit hranice. Na ukrajinské straně je nechťeli pustit domů, došlo ke sporu a vzali jim peníze. Potom je pustili na Ukrajinu. Přijeli domů, došlo ke sporu a vzali jim peníze. Potom je pustili na Ukrajinu. Přijeli domů a začali si vyřizovat cestovní pasy. V jejich vesnici je vojenská základna. Jednou šel partner do obchodu a vojáci se do něho pustili, nadávali mu, že je „moskal“. Vyhrožovali mu zbraní. Vojáci tam jsou často opilí. Bezpečnostní situace v jejich vesnici nebyla dobrá, je tam spousta vojáků různých typů, mezi nimi jsou narkomani, opilci a psychicky nevyrovnaní muži. Myslí si, že když mají samopal, že mohou vše. Když se druh vrátil domů, rozhodli se, že odtamtud odjedou. Sbalili si věci a odjeli do města Berdjansk. Přítel ještě zavolal známému policistovi a ptal se ho, jestli s těmi vojáky může něco udělat. Ten mu říkal, že ne, že se proti nim nedá nějak zakročit. Dne 5. 10. 2015 dostal partner povolávací rozkaz, dali mu jej v autobuse. Dne 6. 10. dostali cestovní pasy a další den chtěli přes Charkov odjet do Ruska. Na ukrajinské hranici je nepustili, protože věděli, že partner dostal povolávací rozkaz. Pak se zase stopem vrátili zpět do Berdjansku, domů se už nevrátili. Soused jim říkal, že po odjezdu je v jejich domě hledali vojáci a sousedovi kvůli nim vyhrožovali. Partnerova matka žije v České republice, partner se s ní spojil a ona jim vyřídila pozvání. Pak si sami vyřizovali víza na ambasádě v Kyjevě. Dne 9. 11. 2015 podali žádost o vízum a za dva týdny víza dostali. Dne 4. 12. 2015 odjeli do Mariupolu. Ještě před odjezdem partner dostal dne 8. 10. 2015 další povolávací rozkaz. Vojáci mu ho dali venku na ulici. V Berdjansku nemohli zůstat, protože by si pro partnera přišli z vojenské správy. Přátel nechce jít bojovat, v Doněcku má spoustu kamarádů. Nechce bojovat kvůli politikům a vládě, kteří si mezi sebou něco vyřizují.

15. Při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně a) mimo jiné uvedla, že o udělení mezinárodní ochrany žádá kvůli špatné situaci na Ukrajině. Poslední dobou je velký tlak na ruskojazyčné obyvatelstvo. Současnou vládu žalobkyně a) nepodporuje, kvůli čemuž nekomunikuje s mnohými kamarády. Vojáci přítomní v oblasti jejího bydliště jsou opilí, dělají si, co chtějí, chodí po venku i v noci. Není možné proti nim zakročit, policie je bezradná. Není možné dát syna do školy. Má velký strach o svého partnera, aby ho neodvedli do armády, i o sebe a své děti. Měla hrůzu z těch vojáků, kteří si dělali, co chtěli. Partner dostal dva povolávací rozkazy – dne 5. 10. 2015 a 8. 10. 2015. Před těmi vojáky souhlasil, že se dostaví na vojenskou správu, ale nešel tam, protože by ho odtamtud nepustili a poslali by ho do armády. Stalo se to jejímu známému, kterého z vojenské správy ihned poslali na vojenský výcvik. Její partner má v Doněcku i Luhansku spoustu kamarádů, musel by po nich střílet, ničit jejich domy. Mezi vojáky se děje něco hrozného, o čem lidi pořádně neví. Její spolužák sloužil v Mariupolu a našli ho s podřezaným hrdlem. Ukrajínští vojáci to rodině vysvětlili tak, že prý spáchal sebevraždu. Pořádně pozůstalým neřeknou, co se jejich příbuzným stalo. Mnoho mužů umírá takovou smrtí. Dále žádá z důvodu válečného konfliktu v jejich oblasti, v Berdjansku; je velmi těžké najít práci, je tam mnoho uprchlíků z Doněcké oblasti. Nedaleko jejich vesnice se nachází vojenská základna, probíhají tam stále vojenská cvičení, stále slyšeli střelbu. Po městě jezdí vojenské technika. Dokonce je slyšet střelba z bojů, které probíhají ve vesnici Š. Sdělovací prostředky sice říkají, že se tam teď nebojuje, že je tam příměří, ale vědí, že se tam stále bojuje a žádné příměří tam není. Vesnice Š., kde mají probíhat boje, je od jejich vesnice vzdálená asi 50 km; v bezprostřední blízkosti obce (do 20 km) se nebojuje. Na konci září 2015 partner žalobkyně a) šel do obchodu a vedle něho je bar. Bylo to o víkendu, vojáci chodí o víkendech do baru. Žili na malé vesnici, všichni se navzájem znali, vědí o sobě prakticky všechno. Lidé věděli, že se vrátili z pobytu v Rusku. Věděli o tom od místních i ti vojáci. Ti vojáci se do něj začali navážet, vyčítali mu, proč nebojuje v armádě, měli nářky na Rusko. Pak mu začali vyhrožovat a vyhrožovali i jim. Mířili na něho samopaly a že prý když na ně ještě jednou narazí, bude to ještě horší. Prý do něj nebudou samopaly jen strkat. Vojáci by měli obyvatele chránit a ne je ohrožovat a vyhrožovat jim. Počet vojáků převyšoval počet místních v poměru 5:1. Jejímu muži vyhrožovali, že jim ublíží, že žalobkyni a) znásilní. Došlo k ústnímu konfliktu, který začal jen z několika nárážek. Další konflikt s nimi neměli, ale pak jim soused říkal, že po odjezdu k jejich domu přijel vojenský automobil a vojáci je tam hledali. Partner konflikt neřešil, prostě zavolaal svému kamarádovi, který je obvodním policistou v Berdjansku, a zeptal se, jestli může něco udělat, jestli proti těm vojákům může nějak zakročit. Popsal mu situaci, že tam ohrožují lidi zbraněmi a dělají si, co chtějí, ale prý policie nemůže nic dělat. Oficiální stížnosti na policii druh nepodával, nemělo to žádný smysl, jen by z toho mohl mít ještě další problémy. Vojáci by si to s ním mohli fyzicky vyřídit. Kdyby si na ně stěžoval, tak by ho ještě zbili. Docházelo ke sporům a konfliktům i mezi samotnými vojáky. Na diskotéce vojáci batalionu Azov zabili i svého vlastního vojáka.
16. Do Berdjansku se přestěhovali asi 28. 9. 2015 z důvodu konfliktu druhu žalobkyně a) s vojáky. Nejdřív přenocovali u kamarádky a pak si pronajali byt a čekali, až jim vyřídí nové cestovní pasy. Po neúspěšném pokusu o odjezd do Ruska opět chvíli žili u kamarádky, muž zavolaal své matce a řekl jí, že je nepustili do Ruska. Ona slíbila, že jim vyřídí pozvání do České republiky. Pronajali si byt a čekali, až druhova matka vyřídí pozvání. V Berdjansku neměli žádné potíže, nikam příliš nevycházeli z domu. Bylo to tam

velmi těžké se zaměstnáním, všechno bylo drahé. V květnu 2014 odjeli do Ruska, protože tam žije sestra žalobkyně a). Jinde žádné příbuzné nemají. Chtěli nějakou chvíli žít u sestry, dokud si nezařídí něco svého. Ten konflikt na Ukrajině sílil, byla těhotná a rozhodli se, že pro ně bude bezpečnější opustit Ukrajinu. Nikdo nevěděl, co bude dál. Povíдалo se všechno možné, i v televizi byly zprávy o tom, že se konflikt rozšíří a zasáhne jejich město, že dojde k převratu, který v Mariupolu proběhl. Z Ruska se vrátili 22. 9. 2015, potřebovali si vyřídit cestovní pasy, partnerovi také končila platnost řidičského průkazu. Navíc se začalo říkat, že funguje Minská dohoda, že je na Ukrajině příměří a situace se uklidňuje. Dále říkali, že už neproběhne mobilizace. Chtěli se podívat, jak to na Ukrajině vypadá, a doufali, že už to všechno skončí. Při návratu z Ruska na Ukrajinu je nechťeli pustit přes hranice. Začalo to tím, že jim vadil ruský rodný list jejich dcery, říkali, že to není její dítě, že odváží na Ukrajinu cizí dítě. Žalobkyně a) protestovala, řekla, že je to její dítě a že je občankou Ukrajiny. Potom jim vadilo razítko v pase jejího muže, že překročil hranice v Novoazovsku. Když v roce 2014 jeli do Ruska, jeli přes Novoazovsk. Když se vraceli na Ukrajinu, jeli přes Krym. Vadilo jim, že jedou domů přes obsazený Krym, že je to nevyřešená otázka, nikdo neví, co bude, a že se přes Krym nebude jezdit. Chtěli jim dát pokutu. Proti tomu žalobkyně a) a její druh protestovali, nechťeli žádnou pokutu a říkali, že chtějí jet jen domů na Ukrajinu. Chtěli po nich, aby jim v zákoně ukázali, co porušili. Oni se rozzlobili, pak jim začali vyhrožovat, že je nikam nepustí. Žalobkyně a) s druhem řekli, ať jim vypíšu pokutu na složenku, že ji zaplatí na Ukrajině. Vyhrožovali jim i tím, že až budou na Ukrajině, tak je z Ukrajiny nikdo nikam nepustí. Aby byli vpuštěni, dali jim vše, co měli – 25 tisíc rublů. Oficiálně žádné potvrzení o zaplacení nedostali.

17. Ve správním spise se dále nachází především informace Ministerstva zahraničních věcí o výkonu základní vojenské služby na Ukrajině ze dne 9. 10. 2015 č.j. 115045-LPTP, výroční zpráva Human Rights Watch 2016 o Ukrajině ze dne 27. 1. 2016, informace Úřadu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ze září 2015 s názvem „Posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině – aktualizace č. 3, zpráva o stavu lidských práv na Ukrajině Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 15. 8. 2015, výroční zpráva Amnesty International o Ukrajině 2014/2015 ze dne 25. 2. 2015, zpráva organizace Freedom House ze dne 28. 1. 2015 s názvem „Svoboda ve světě 2015 – Ukrajina“, informace Ministerstva zahraničních věcí ze dne 21. 5. 2015 o situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a o návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí ve vztahu k Ukrajině, protokol žalovaného o seznámení s podklady rozhodnutí ze dne 24. 2. 2016, podklady doložené žalobkyní a) dne 25. 2. 2016 včetně překladu do českého jazyka (zprávy s názvy: „Průzkum: Ukrajinci ztratili důvěru ve své úřady“ ze dne 23. 2. 2016, „DNR obdržela rozkaz, aby intenzivně používala minomety kalibru 120 a 82 mm na frontové linii“, „Sdělovací prostředky RF obvinily ozbrojené síly Ukrajiny z ostřelování formací DNR hned po provokaci DNRovců u Mariupolu“, „Ostřelují novotrojičské stanoviště, právě o tom informovali, všechny rozeznali. Vypukly boje“, „Situace na Donbasu se přiosřila: každé třetí ostřelování bojovníci provádějí ze zakázaných zbraní. V noci u Dokučajevska probíhal boj“, „V bojích v zóně ATO zahynuli tři bojovníci, 7 bylo zraněno“, „V Berďansku opilý voják uspořádal honičku po nočním parku“, „Horník, otec dvou malých dětí, ignoroval mobilizaci a byl odsouzen“, „V Dněprodzeržinskú manžel těhotné se nedostavil na vojenskou správu a byl odsouzen“, „Obyvatel Mariupolu nemohl najít ve městě vojenskou prokuraturu a velitelství“, „Objevilo se video, jak Mosijčuk v Berďansku přinutil dopravní policisty, aby poklekli“,

„Další dněpropetrovský odpůrce, který se vyhýbá mobilizaci, byl odsouzen“, „Oděsa, Charkov, Dněpropetrovsk, Záporoží. Znovu nečinnost policie. Opět místní úřady pochlebují darebákům. Opět zvedají hlavu separatisti. Krok za krokem se vytváří půda pro odplatu.“, „Informace o přestřelce tisková služba Azova odmítá“, „V Mariupolu mezi vojenskou prokuraturou a Azovem došlo ke rvačce se střelbou“, „V Berďansku opilý voják jezdil s nabitou zbraní“, „Bojovníci Azova se cvičí v Urzufe“, „Vojáci Azova zaživa na kříži upálili člena domobrany“, „V Berďansku autobus s vojáky naboural do tří automobilů“, „Bojovníci Azova vystavili na internet skupinové foto s portrétem Hitlera“), protokol o seznámení s podklady rozhodnutí ze dne 26. 10. 2016, informace Ministerstva zahraničních věcí o Ukrajině ze dne 25. 7. 2016 s názvem „Možnost podat stížnost proti postupu příslušníků policejních orgánů či jiných orgánů státní moci“, Výroční zpráva Amnesty International o Ukrajině 2015/2016 ze dne 24. 2. 2016, zpráva organizace Freedom House ze dne 27. 1. 2016 s názvem „Svoboda ve světě 2016 – Ukrajina“, zpráva Úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 3. 3. 2016 o stavu lidských práv na Ukrajině, zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 13. 4. 2016 o dodržování lidských práv na Ukrajině v roce 2015, informace Ministerstva vnitra Velké Británie z ledna 2016 o Ukrajině: Krym, Doněck a Luhansk.

18. Žalobou napadeným rozhodnutím ze dne 2. 2. 2017 č.j. OAM-85/ZA-ZA11-BE04-2016 žalobcům nebyla udělena mezinárodní ochrana dle §§ 12, 13, 14, 14a a 14b zákona o azylu.

IV.

Právní posouzení

19. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán [§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“)], při přezkoumání vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu (§ 75 odst. 1 s. ř. s.), a po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba byla podána důvodně.
20. Podle § 12 písm. a) zákona o azylu azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod.
21. Podle § 12 zákona písm. b) zákona o azylu azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
22. V § 14a odst. 1 a 2 zákona o azylu je stanoveno:
- „(1) Doplnková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu brozilo skutečné nebezpečí*

vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.

(2) Za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“

23. Žalovaný k důvodu udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) zákona o azylu na s. 9 napadeného rozhodnutí zmínil, že žalobkyně a) v průběhu správního řízení neuvedla žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno učinit závěr, že vyvíjela ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byla azylově relevantním způsobem pronásledována; žalobkyně a) ve své žádosti uvedla, že ona sama není a nikdy nebyla členem politické strany nebo jiné organizace; zároveň nesdělila ani cokoli jiného, z čeho by vyplývalo, že jakýmkoliv způsobem uplatňovala svá politická práva a svobody. Podle žalovaného tedy nic nenasvědčuje tomu, že by jmenovaná ve své vlasti vyvíjela jakoukoliv politickou či obecně veřejnou činnost, za kterou by mohla být ze strany své země postižena; s ohledem na věk nezletilých dětí žalobkyně a) pak o uplatňování jejich politických práv a svobod objektivně nelze uvažovat. Městský soud v Praze se s tímto hodnocením žalovaného plně ztotožňuje a dodává, že žalobkyně a) ani v průběhu řízení před soudem nikterak nezpochybnila závěr, že nenaplnila (ona ani její nezletilé děti) důvod udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. a) zákona o azylu.
24. Soud se dále zabýval napadeným rozhodnutím ve vztahu k posouzení otázky naplnění důvodů udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) a § 14a odst. 1, 2 zákona o azylu.
25. Pokud jde o nebezpečí vážné újmy dle § 14a odst. 1, 2 písm. a) zákona o azylu, žalovaný v napadeném rozhodnutí správně uvedl, že nezjistil žádné skutečnosti, na základě kterých by mohla žalobkyni a) nebo jejím dětem hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, neboť tento byl na Ukrajině zrušen již v roce 2000, kdy prezident Kučma podepsal zákon rušící trest smrti na Ukrajině; žalobkyně a) se zároveň vůbec nezmiňovala o tom, že by jí či jejím nezletilým dětem vykonání takového trestu na Ukrajině hrozilo. S tímto odůvodněním se Městský soud v Praze plně ztotožňuje a uzavírá, že důvod udělení mezinárodní ochrany dle § 14a odst. 1, 2 písm. a) zákona o azylu v případě žalobců není naplněn.
26. Žalovaný v napadeném rozhodnutí (viz s. 9-10) obecně popsal události, jež se odehrály na Ukrajině v letech 2013 a 2014, odkázal na tzv. Minské dohody přijaté v únoru 2015 s tím, že po jejich přijetí došlo ke znatelnému snížení intenzity a rozsahu nepřátelských bojů na východní Ukrajině; i nadále se objevují zprávy o nárazových vlnách konfliktu podél kontaktní linie a na územích ovládaných nevládními subjekty, což způsobuje špatnou bezpečnostní situaci pro civilní obyvatelstvo. Žalovaný dále uvedl, že další dohoda, která vstoupila v platnost 1. září 2015, vedla ke znatelné deeskalaci napětí, avšak situace zůstává napjatá; od znatelného snížení bojů v říjnu 2015 docházelo k občasnému lokálnímu propuknutí bojů; dne 23. 12. 2015 byl zaveden v některých okresech Doněcké a Luhanské oblasti tzv. režim naprostého klidu, nicméně během ledna a února 2016 docházelo k jeho

systematickému porušování; během tohoto období eskalovaly ozbrojené střety a přestřelky poblíž měst Doněck a Horlivka a na dalších místech podél kontaktní linie. Žalovaný ohledně žalobkyní a) uvedených skutečností o bezpečnostních problémech na východě Ukrajiny uzavřel, že probíhající konflikt v zemi původu, který se dotýká veškerého obyvatelstva bez ohledu na jeho rasu, národnost či politickou příslušnost, zákon rozhodně neřadí mezi důvody relevantní z hlediska možnosti udělení azylu; existence ozbrojeného konfliktu v zemi původu tedy nemůže být důvodem pro udělení azylu. Zdůraznil, že ačkoliv je bezpečnostní situace na jihu a východě Ukrajiny aktuálně složitá, a to zejména v důsledku separatistických tendencí místního ruskojazyčného obyvatelstva, anexe Krymu a bojů na východě země, nelze na základě citovaných informací rozhodně hovořit o tom, že by na Ukrajině v současnosti probíhal ozbrojený konflikt; dle aktuálních zpráv dochází ke střetům mezi ukrajinskými ozbrojenými silami a protivládními ozbrojenci pouze v Doněcké a Luhanské oblasti, situace na západě a středu země je však z hlediska výskytu ozbrojených střetů a vojenských operací klidná; v průběhu správního řízení navíc žalobkyně uvedla, že ona nebo její děti nepřísluší k žádné skupině osob, které by měly být v rámci Ukrajiny nějak znevýhodněny; žalobkyně a) se hlásí k ukrajinské národnosti, tedy k většinovému ukrajinskému národu, je pravoslavného náboženského vyznání, hovoří ukrajinsky i rusky a z jejích výpovědí nevyplynuly ani jiné skutečnosti, které by svědčily o diskriminaci právě její osoby a jejích nezletilých dětí ve vztahu k probíhajícímu konfliktu na východě země.

27. Městský soud v Praze považuje odkazované odůvodnění napadeného rozhodnutí ve vztahu k otázce aktuální situace v regionu žalobců za nedostatečné.
28. V této souvislosti lze odkázat na rozsudek NSS ze dne 31. 5. 2017 č.j. 5 Azs 62/2016-87 týkající se podobné věci, kde NSS mimo jiné uvedl, že je povinností žalovaného „zajistit si takové informace o zemi původu (včetně případného vyžádání konkrétních adresných informací od zastupitelského úřadu ČR v Kyjevě), které by umožnily posoudit, zda, resp. jakým způsobem uvedené ozbrojené skupiny operují rovněž v oblastech daným ozbrojeným konfliktem sice přímo nezasazených, nacházejících se však v jeho relativní blízkosti, jako je právě Dněpropetrovská oblast, odkud stěžovatelé pocházejí, a zda, příp. do jaké míry se dopouštějí tyto paramilitární skupiny represí vůči ruskému, resp. ruskojazyčnému obyvatelstvu a jakým případným dalším rizikům je ruské či ruskojazyčné obyvatelstvo v daném regionu vystaveno. Ruské nebo ruskojazyčné obyvatelstvo na Ukrajině je sice ve shromážděných materiálech sporadicky zmiňováno, podrobnější údaje, které by umožnily zhodnotit konkrétně situaci stěžovatelů po jejich návratu do Dněpropetrovského regionu, však dosud chybí.“
29. I v posuzovaném případě žalovaný opomněl zajistit si takové informace o zemi původu, které by umožnily posoudit, zda, resp. jakým způsobem ozbrojené skupiny působí v regionu žalobců, do jaké míry se tyto skupiny dopouštějí represí vůči ruskojazyčnému obyvatelstvu a jakým případným dalším rizikům je ruskojazyčné obyvatelstvo v daném regionu vystaveno. Vypořádání této otázky chybí v žalobou napadeném rozhodnutí, přičemž komplexní posouzení této otázky nevyplývá ani z materiálů shromážděných žalovaným.
30. V daném rozsudku NSS rovněž ohledně situace na Ukrajině uvedl, „že se jedná o územně ohraničený konflikt, a i když nemusí být vyloučeno, že i přes svou kolísající intenzitu může

dosahovat v určité době a na určitém území, kde dochází k nejvážnějším ozbrojeným střetům, intenzity totálního konfliktu, je nutno vzít v posuzované věci v úvahu, že stěžovatelé pocházejí z Dněpropetrovské oblasti, na jejímž území tento konflikt přímo neprobíhá. Pro posouzení možnosti individualizované vážné újmy dle § 14a odst. 2 písm. c) [a zároveň i písm. b)] zákona o azylu však platí, že měl žalovaný v souladu s výše zmíněnými pravidly zkoumat, zda se dopady cca 250 km vzdáleného konfliktu neprojevují také v oblasti, z níž pocházejí stěžovatelé, a to jak následky bojů samotných, tak také ohrožováním civilistů příslušníky ozbrojených skupin, ať již státních nebo nestátních, které se do tohoto konfliktu zapojují, a zda případně stěžovatelům z důvodu jejich osobních charakteristik, zejména skutečnosti, že náleží k ruskému či ruskojazyčnému obyvatelstvu, ale také z toho důvodu, že se jedná o rodinu s malými dětmi, nehrozí v daném ohledu zvýšené nebezpečí v podobě vážného ohrožení života nebo tělesné integrity, případně v podobě mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestání. Ani tyto úvahy ovšem v rozhodnutí žalovaného ani v rozsudku krajského soudu nejsou v dostatečné míře obsaženy a navíc opět dosud shromážděné informace o zemi původu ani neumožňují tyto otázky v plném rozsahu zhodnotit.“

31. Žalovaný dle závěru soudu pochybil, když nezkoumal (včetně případného vyžádání konkrétních adresných informací od zastupitelského úřadu České republiky v Kyjevě), zda se dopady konfliktu (rodina žalobců bydlela pouhé cca 4 km od hranice s Doněckou oblastí) neprojevují rovněž v bydlišti žalobců, a to následky jak bojů samotných, tak také ohrožováním civilistů příslušníky ozbrojených skupin, ať již státních nebo nestátních, které se do tohoto konfliktu zapojují, a zda případně žalobcům z důvodu jejich osobních charakteristik, zejména skutečnosti, že náleží k ruskojazyčnému obyvatelstvu, ale také z důvodu, že se jedná o rodinu s malými dětmi, nehrozí v daném ohledu zvýšené nebezpečí v podobě vážného ohrožení života nebo tělesné integrity, případně v podobě mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení nebo trestání. Tyto úvahy v rozhodnutí žalovaného absentují a žalovaným shromážděné informace o zemi původu ani neumožňují tyto otázky v plném rozsahu zhodnotit. Samotné tvrzení, jež učinil žalovaný na s. 16-17 napadeného rozhodnutí, že daná oblast (Berdjansk) není v současnosti nijak zasažena střety ukrajinských vládních vojsk a povstalců ze stran separatistů, s ohledem na požadavky shora odkazované judikatury NSS nemůže pro komplexní posouzení předmětné otázky postačovat.
32. V této souvislosti Městský soud v Praze podotýká, že nelze přijmout argumentaci žalovaného, který na s. 8 a na s. 15 žalobou napadeného rozhodnutí k žalobkyni a) doloženým článkům a videozáznamům ze dne 25. 2. 2016 uvedl, že tyto se obecně týkají bezpečnostní situace na východě Ukrajiny, situace podmíněčně odsouzených osob odmítajících nastoupit do armády a působení Batalionu Azov, ale přímo o osobě žalobkyně a) a jejích dětí se nezmiňují a ani nijak nedokládají jakékoliv cílené pronásledování žalobců jak ze strany státních orgánů Ukrajiny, tak ze strany odpůrců současné proevropské vlády. K tomu soud uvádí, že nelze odmítnout vyvodit jakékoliv závěry z žalobkyně a) předložených dokumentů pouze s tím odůvodněním, že tyto se netýkají přímo žalobkyně a) a jejích dětí. Tyto dokumenty mohou mít relevanci ve vztahu k posouzení bezpečnostní situace přímo v regionu žalobců. Na okraj lze dodat, že s podobnou argumentací by bylo možno odmítnout veškeré zprávy a informace o situaci na Ukrajině, ze kterých žalovaný vycházel, neboť i u těchto dokumentů platí, že se přímo o osobě žalobců nezmiňují. Žalovaný tedy v dalším řízení posoudí, zda a případně jakou relevanci mají žalobcem

předložené dokumenty ve vztahu k posouzení otázky bezpečnostní situace v místě, kde žalobci před opuštěním své vlasti žili, a zda zdroje těchto informací jsou věrohodné.

33. Městský soud v Praze dále uvádí, že žalovaný byl povinen zkoumat, zda rodina žalobců nepatří k sociální skupině ruskojazyčného obyvatelstva ohrožené možností pronásledování. K tomu lze znovu odkázat na rozsudek NSS č.j. 5 Azs 62/2016-87:

„Kromě toho bylo třeba u všech stěžovatelů posuzovat i další možný důvod pronásledování, kterým je ještě šířeji vymezená příslušnost k určité sociální skupině. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud např. ve svém rozsudku ze dne 29. 7. 2015, č. j. 4 Azs 114/2015 - 32, příslušnost k určité sociální skupině nemá pevně stanovené hranice, a proto je nutné ji vnímat „v kontextu světových a společenských proměn v jednotlivých kulturách a vzhledem k vývoji lidskoprávních norem mezinárodního práva. Nejvyšší správní soud vycházel předně ze znění čl. 10 odst. 1 písm. d) kvalifikační směrnice. První podmínka uvedeného ustanovení vymezuje tzv. „chráněné znaky“ – atributy jisté kvality, které jsou vlastní určité sociální skupině; druhá podmínka je potom orientována na tzv. „sociální percepce“ – vnímání této sociální skupiny okolní společností jako odlišné“.

Pokud jde o tvrzené pronásledování stěžovatelů, již v řízení před žalovaným za důvod, pro který s nimi bylo zacházeno popsáním způsobem, označovali orientaci na Rusko, a to ať již jazykovou nebo z důvodu místa narození uvedeného v dokladech, a zmiňovali „hon na Rusy“. V žalobě již explicitně označili svou sounáležitost k sociální skupině rusky hovořícího obyvatelstva Ukrajiny. Tuto skutečnost žalovaný nijak nerefletoval, když se ani nepokusil sociální skupinu tohoto typu vymezit, ani nezkoumal, zda na území státu původu dochází k vyčleňování skupiny obyvatel, kteří mají obdobné atributy jako stěžovatelé, a zda je tato skupina takto okolím vnímána.“

34. Ani v posuzovaném případě se žalovaný nepokusil vymezit sociální skupinu, k níž by rodina žalobců mohla patřit, jakož ani nezkoumal, zda na území státu původu dochází k vyčleňování skupiny obyvatel, kteří mají obdobné atributy jako žalobci, a zda je tato skupina takto okolím vnímána.

Žalobkyně a) při pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovanému mimo jiné sdělila okolnosti týkající se incidentu jejího partnera s vojáky v jejich vesnici. Když její partner šel do obchodu, ti vojáci se do něj začali navážet, vyčítali mu, proč nebojuje v armádě, začali mu vyhrožovat a vyhrožovali i jeho rodině; mířili na něho samopaly, a že prý když na ně ještě jednou narazí, bude to ještě horší. Prý do něj nebudou samopaly jen strkat, dále partnerovi vyhrožovali, že jeho rodině ublíží a že žalobkyni a) znásilní. Žalovaný k tomu v napadeném rozhodnutí na s. 11 uvedl, že z výpovědi žalobkyně a) i jejího druhu jasně vyplynulo, že žalobkyně a) sama ani její nezletilé děti nebyly přítomny uvedenému konfliktu a správní orgán se jím tudíž zabýval v rámci samostatného správního řízení o žádosti druhu žalobkyně a) o mezinárodní ochranu; z výpovědi žalobkyně a) rovněž nevyplynuly naprosto žádné problémy, které by v souvislosti s tímto údajným vyhrožováním druhovi měla, nikdy se s uvedenými osobami nedostala do kontaktu, nikdy nedošlo k opakování situace a jak žalobkyně a) výslovně sdělila, v době jejich pobytu ve městě Berdjansk, kde žili před odjezdem do České republiky, už žádné problémy neměli. Žalovaný připomněl, že již v době uvedeného konfliktu měla žalobkyně a) i její rodina požádáno o vydání ukrajinských cestovních dokladů, které byly i důvodem jejich návratu z předchozího pobytu v Rusku, aby tam rodina mohla nadále pobývat či dokonce žádat o

azyl, a je tedy zjevné, že měla v úmyslu vycestovat z Ukrajiny bez ohledu na tom, jaká situace by tam obecně či konkrétně ve vztahu k rodině žalobkyně a) panovala.

35. Žalobkyní a) (jakož i jejím partnerem, viz řízení vedené zdejším soudem pod sp. zn. 2 Az 17/2017) popsané jednání uniformovaných ozbrojenců s ohledem na příslušnost žalobců k ruskojazyčnému obyvatelstvu Ukrajiny, jakož i na lokalitu, v níž se incident odehrál, dle závěru soudu mohlo představovat takovou okolnost, která by naplnila odůvodněnost strachu žalobkyně a) z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti či příslušnosti k určité sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu (a to bez ohledu na žalovaným poukazovanou skutečnost, že by rodina žalobců vycestovala z Ukrajiny i bez ohledu na tento incident). Toto ustanovení pracuje s pojmem strachu jako subjektivním prvkem a odůvodněností strachu z pronásledování jako objektivním prvkem, nestanoví však podmínku faktického pronásledování v minulosti. Je zkoumána možnost budoucího pronásledování, přičemž je využíván standard přiměřené pravděpodobnosti, což znamená, že tato možnost musí být reálná, nikoliv pouze hypotetická, rozhodně však nemusí dosahovat či přesahovat 50 % (viz např. rozsudky NSS ze dne 26. 3. 2008 č.j. 2 Azs 71/2006-82 a ze dne 13. 8. 2010 č.j. 4 Azs 11/2010-112). Žalovaný se dle závěru Městského soudu v Praze otázkou naplnění podmínek udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) zákona o azylu nezabýval nedostatečně.
36. Nejvyšší správní soud ve shora odkazovaném rozsudku č.j. 5 Azs 62/2016-87 uvedl: „Ze shromážděných informací tedy nelze učinit jednoznačný závěr, že popisovaní neoznačení uniformovaní ozbrojenci nejsou žádným způsobem propojeni (a to ať již personálně, materiálně, na základě příslušné právní úpravy apod.) s ozbrojenými složkami Ukrajiny, že se tedy jedná o potenciální výlučně nestátní původce pronásledování či vážné újmy. Již ve zmiňovaném rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 - 70, Nejvyšší správní soud v této souvislosti konstatoval, že případy pronásledování ze strany státních (příp. kvazistátních) subjektů je nutné posuzovat odlišně od případů pronásledování způsobených výlučně nestátními subjekty. V prvním případě je totiž nutné obzvláště obezřetně zvažovat, zda-li výše instančně postavené orgány či jiní poskytovatelé ochrany jsou schopni a ochotni poskytnout účinnou ochranu ve smyslu čl. 7 odst. 2 kvalifikační směrnice. Pokud tomu tak není, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. V daném ohledu je vhodné též připomenout, že podle bodu 27 odůvodnění kvalifikační směrnice „je-li původcem pronásledování nebo vážné újmy stát nebo státní subjekt, měla by se uplatnit domněnka, že účinná ochrana není žadateli dostupná“. V tomto kontextu je tudíž třeba podrobně zkoumat, zda se v daném případě může jednat o státní původce pronásledování, což žalovaný ani krajský soud neučinili. Ovšem i v případě, že by se jednalo o výlučně soukromé osoby, je následně třeba podrobit přezkumu ochotu a schopnost státu zajistit stěžovatelům dostatečnou ochranu.“
37. I v daném případě žalovaný pochybil, když nezkoumal, zda žalobkyní a) zmiňovaní uniformovaní ozbrojenci jsou propojeni s ozbrojenými složkami Ukrajiny, a tedy zda se v daném případě může jednat o státní původce pronásledování.
38. Pokud jde o otázku vyčerpání vnitrostátních prostředků ochrany, z výpovědí žalobkyně a) i jejího partnera vyplývá, že partner žalobkyně a po předmětném incidentu hovořil s kamarádem, který s ním sloužil v armádě a pracuje jako obvodní policista, a ptal se jej, jak postupovat; tento mu odpověděl, že takových oznámení dostávají mnoho, ale nikdo proti

tomu nemůže nic udělat, že vojáci nepodléhají policii a policie se nebojí. Tento kamarád mu řekl, že mu nikdo nepomůže, že bude lepší, když pojedete do Ruska, a tam má přečkat, než se situace změní. Žalovaný ve svém rozhodnutí tuto argumentaci zcela opomenul. Přitom se jedná o skutečnost relevantní pro posouzení otázky, zda žalobci měli možnost účinně vyčerpat vnitrostátní prostředky ochrany.

39. Jak je uvedeno v rozsudku NSS ze dne 31. 10. 2008 č.j. 5 Azs 50/2008-62, „v případě, kdy je původcem vážné újmy čistě nestátní subjekt, se žadatel o mezinárodní ochranu nemusí vždy obrátit na poskytovatele ochrany zakotvené v čl. 7 odst. 1 kvalifikační směrnice. Pokud je zjevné, že orgány v zemi původu nejsou schopny či ochotny poskytnout účinnou ochranu před vážnou újmu způsobenou nestátními subjekty, nelze po žadateli požadovat, aby se na tyto orgány obracel. Pokud to však zjevné není, jako v projednávaném případě, žadatel musí v pohovoru se žalovaným uvést, proč se na poskytovatele ochrany s žádostí neobrátil.“
40. Shora citované závěry judikatury NSS podle Městského soudu v Praze pochopitelně platí i pro uniformované ozbrojence. To ostatně plyne i ze shora citovaného rozsudku NSS ze dne 31. 5. 2017 č.j. 5 Azs 62/2016-87:
„Ačkoliv z judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že subjektivní nedůvěra vůči vnitrostátním orgánům neodůvodňuje rezignaci na využití ochrany státu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2013, č. j. 5 Azs 11/2012 – 23), v případě, že informace o zemi původu ukazují opodstatněnost této nedůvěry, nelze po žadateli o mezinárodní ochranu požadovat, aby vyčerpal prostředky vnitrostátní ochrany (viz již opakovaně citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008 – 70).
Nejvyšší správní soud nezpochybňuje skutečnost, že na Ukrajině existuje právní systém, jehož účelem jistě bude rovněž chránit občany před svévolným jednáním ze strany třetích osob, shledává však jako nedostatečné posouzení otázky, zda je tato ochrana opravdu účinná a zda stěžovatelé mají reálné k této ochraně přístup. V případě zjišťování účinnosti a dostupnosti ochrany je třeba zkoumat nejen to, jaká je obecná situace v zemi původu, ale také případný podíl státu na pronásledování či vážné újme, resp. možné propojení původců pronásledování nebo vážné újmy se státními orgány a míru vlivu těchto původců na ně; dále zda stát umožňuje trestní postih aktu pronásledování či vážné újmy a také reálnost a smysluplnost ochrany, tedy zda není pouze formální a jaký přístup k účinným prostředkům nápravy má konkrétní žadatel o mezinárodní ochranu.
... Zjištění týkající se účinnosti a dostupnosti možné ochrany se však jeví zvlášť nezbytnými a podstatnými v situaci, kdy stěžovatelé již ve správním řízení naznačovali nepřítomnost policie v dané oblasti, resp. její neochotu zakročit proti zmiňovaným ozbrojencům, přičemž některé pochybnosti o efektivitě vynucování práva lze dovodit také ze shromážděných informací o zemi původu.“
41. V posuzovaném případě žalobci sdělili správnímu orgánu svoje pochybnosti o účinnosti a dostupnosti možné ochrany podepřené rozhovorem s kamarádem partnera žalobkyně a) (obvodním policistou). Žalovaný se však s těmito pochybnostmi v napadeném rozhodnutí nijak nevypořádal a účinností a dostupností vnitrostátní ochrany se nezabýval.
42. Ze všech výše uvedených důvodů soud přikročil ke zrušení žalobou napadeného rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí dle § 76

odst. 1 písm. a) s. ř. s., jakož i proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

43. Shora uvedené nedostatky napadeného rozhodnutí pak způsobují, že v posuzovaném případě nelze v této fázi určit, zda v případě žalobců je naplněn některý z důvodů udělení mezinárodní ochrany dle § 12 písm. b) a § 14a odst. 1, 2 písm. b), c) či d) zákona o azylu. Posouzení této otázky bude v dalším řízení úkolem žalovaného, který bude vázán právním názorem zdejšího soudu. S ohledem na zrušení napadeného rozhodnutí pro vady řízení dle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. tak v tuto chvíli nelze posoudit některé z námitek žalobkyně a), z nichž má s ohledem na různé žalobkyní a) odkazované zprávy a otevřené zdroje vyplývat důvodnost udělení některé z forem mezinárodní ochrany žalobcům. Tuto otázku bude třeba posoudit v dalším řízení, a to s aktuálními zprávami o situaci v zemi (a zejména v regionu) původu žalobců.
44. Na tomto místě je třeba podotknout, že pokud žalovaný v dalším řízení dojde k závěru, že některý z důvodů udělení mezinárodní ochrany by mohl v případě žalobců být naplněn, pak bude třeba posoudit i otázku, zda v případě žalobkyně a) a její rodiny lze účinně využít možnosti vnitřního přesídlení. V rámci posuzování této otázky je třeba posuzovat, (1) zda je jiná část země pro žadatele dostupná; (2) zda přesun do jiné části země je účinným řešením proti pronásledování či vážné újmě v původní oblasti; (3) zda žadateli nehrozí navrácení do původní oblasti a (4) zda ochrana v jiné části země splňuje minimální standard ochrany lidských práv (srov. např. rozsudek NSS ze dne 25. 1. 2017 č.j. 4 Azs 197/2016-94). NSS ve shora odkazovaném rozsudku č.j. 5 Azs 62/2016-87 v podobném případě vytkl žalovanému, že pokud „*ve svém rozhodnutí poukazoval na zákonnou úpravu umožňující přemístění vnitřně vysídlených osob zasažených ozbrojeným konfliktem na východě země, měl také zkoumat, zda a jakým způsobem je tato právní úprava uplatňována v praxi. Žalovaný žádným způsobem nereflektoval tíživou situaci přesídlených osob, resp. problémy s implementací zákona o vnitřně vysídlených osobách (viz např. Výroční zprávu Amnesty International ze dne 25. února 2015 2014/15) a především nezjišťoval, zda se daná právní úprava vztahuje i na občany pocházející z oblastí, v nichž nedochází přímo k bojovým operacím, jako je tomu v případě stěžovatelů. Je tedy otázkou, zda mají stěžovatelé reálnou možnost usadit se v jiné části Ukrajiny, kde pravděpodobně dosud nemají žádné rodinné či ekonomické zázemí a zda to lze po nich spravedlivě požadovat. S ohledem na okolnosti dané věci měl žalovaný také mj. zkoumat, do jaké míry se stěžovatelé mohou v jiné oblasti Ukrajiny usadit bez rizika případného pronásledování z důvodu jejich příslušnosti k ruskému či rusky hovořícímu obyvatelstvu. K těmto závěrům však žalovanému chyběly relevantní informace, postupoval tedy v rozporu s čl. 8 odst. 2 kvalifikační směrnice, v němž se uvádí následující: „Při posuzování otázky, zda nemá žadatel opodstatněný důvod se obávat pronásledování ani mu nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy či zda má v části země původu přístup k ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu v souladu s odstavcem 1, přihlížejí členské státy při rozhodování o žádosti k celkové situaci panující v dotyčné části země a k osobní situaci žadatele v souladu s článkem 4. Členské státy proto zajistí, aby z příslušných zdrojů, jako je úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a Evropský podpůrný úřad pro otázky azylu, získávaly přesné a aktuální informace.““*
45. Ohledně námitek žalobkyně a) o strachu, že její partner bude povolán do armády, kde bude nucen zabíjet své kamarády a známé, Městský soud v Praze uvádí, že obava z nástupu do vojenské služby sama o sobě nezakládá důvod udělení mezinárodní ochrany. K tomu lze

poukázat na rozsudek NSS ze dne 9. 3. 2017 č.j. 7 Azs 34/2017-26: „Pokud jde o obavu žalobce z výkonu vojenské služby, pak tato obava není sama o sobě azylově relevantním důvodem. Odkázat lze na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 19. 8. 1994, sp. zn. 6 A 509/94, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 3. 2004, č. j. 5 Azs 4/2004 - 49, či na rozsudek téhož soudu ze dne 7. 8. 2012, č. j. 2 Azs 17/2012 - 44, kde uvedl: „Samotné odmítání odůvodněné obavy z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu ještě nezakládá, a to ani tehdy, pokud by výkon vojenské služby byl spojen s rizikem účasti při bojových akcích ve válečném konfliktu.“ Branná povinnost sama o sobě je zcela legitimním požadavkem každého státu kladeným na jeho občany. Potenciálně hrozící trestní stíhání pro nenastoupení vojenské služby rovněž nezakládá azylově relevantní důvody automaticky, ale jen tehdy, pokud je trestní sankce důsledkem toho, že se branec odmítne zúčastnit bojových operací odporujících mezinárodnímu právu, nebo že mu hrozí trest, jehož intenzita či způsob výkonu zakládá porušení lidských práv. Takové skutečnosti však z podkladů shromážděných stěžovatelem nevyplynuly a ani žalobce je netvrdil. Nelze konečně přehlédnout, že i český trestní zákoník, tedy zákon č. 40/2009 Sb., činí v hlavě XI druhé části trestnými celou řadu činů proti branné povinnosti. V českém právu je sice branná povinnost občanů zmírněna tím, že podle čl. 15 odst. 3 Listiny základních práv a svobod nemůže být nikdo nucen vykonávat vojenskou službu, pokud je to v rozporu s jeho svědomím nebo s jeho náboženským vyznáním. Jak však bylo řečeno v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 10. 2003, č. j. 2 Azs 15/2003 - 81, publ. pod č. 77/2004 Sb. NSS, je toto právo „spíše součástí nadstandardní ochrany lidských práv dané relativní moderností Listiny než součástí základních a státem nezcizitelných lidských práv ve smyslu mezinárodního, či spíše evropského, konsenzu.“

46. Jestliže se žalobkyně a) obávala, že její partner bude nucen zabíjet svoje kamarády a známé a že mu v ukrajinské armádě jako rusky mluvící osobě hrozí vážná újma, soud poukazuje na možnost využití alternativní služby. K tomu lze citovat z rozsudku NSS ze dne 25. 1. 2017 č.j. 4 Azs 197/2016-94: „Pokud jde o zdroj informací ohledně podmínek povolávání do armády na Ukrajině, kdy krajský soud odkázal na „veřejně přístupné zdroje“, lze takovou specifikaci považovat za dostatečnou. V této souvislosti je možno odkázat na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 8. 2016, č. j. 2 Azs 135/2016 - 34, které upozornilo na informaci Ministerstva zahraničních věcí ze dne 9. 10. 2015, č. j. 115045/2015-LPTP, ve které se uvádí, že „[p]odmínky výkonu základní vojenské služby jsou na Ukrajině standardní. Vojáci základní vojenské služby nejsou povolávání do zóny ATO (tj. antiteroristické operace), mohou se ale rozhodnout dobrovolně. (...) Vyhýbání se převzetí povolávacího rozkazu není kvalifikováno jako trestný čin. (...) Institut alternativní služby byl v minulém roce znovu zaveden. Vojáci základní vojenské služby mohou odmítnout sloužit například z náboženských důvodů a nastoupit na alternativní službu, klasicky je služba vykonávána v nemocnicích. Na základě rozhodnutí prezidenta Ukrajiny, nesmí voják základní služby sloužit v zóně ATO, pokud se k tomu dobrovolně nerozhodne.“ V uvedeném rozhodnutí Nejvyšší správní soud vyslovil, že „[z] citované informace Ministerstva zahraničních věcí tak jasně vyplývá, že případná účast stěžovatele na vojenské operaci probíhající na východě Ukrajiny (tj. antiteroristické operaci) je odvislá od jeho vlastního rozhodnutí, resp. dobrovolnosti stěžovatele. Nutno zopakovat, že samotná vojenská služba na Ukrajině je hodnocena jako standardní, kdy navíc existuje i možnost tzv. alternativní služby. S odkazem na tyto skutečnosti, tak nelze (...) spatřovat konkrétní důvod, který by udělení mezinárodní ochrany jeho osobě odůvodňoval.“ Městský soud v Praze se s těmito závěry ztotožňuje a dodává, že na základě výnosu prezidenta

Ukrajiny č. 411/2016 ze dne 26. 9. 2016 byla provedena částečná demobilizace branců. Uvedená žalobní námitka proto nemůže obstát.

47. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 5. 2008, č. j. 3 Azs 24/2008 – 73 vyslovil : *„Nejvyšší správní soud si je vědom toho, že k žádostem nezletilých žadatelů o mezinárodní ochranu je třeba přistupovat vždy nanejvýš individuálně, neboť spektrum rodinných situací, které mohou nastat, je velmi pestré. Lze si jistě představit případy, kdy důvody udělení mezinárodní ochrany budou svědčit pouze jednomu z rodičů (např. v zemi původu politicky se profilujícímu), nikoli však již ostatním členům rodiny, nebo naopak pouze dítěti či dětem (např. pro odlišnou barvu pleti), nikoli však již některému z jejich rodičů. Zásadně však platí, že nezletilé děti sledují osud svých rodičů...“* Tyto závěry jsou dle zdejšího soudu použitelné i v posuzovaném případě. V dané věci soud neshledal žádnou okolnost, pro kterou by žalobci b) a c) měli být v jiné pozici než jejich rodiče. Proto se shora uvedené závěry tohoto rozsudku vztahují i na nezletilé děti žalobkyně a) a jejího partnera (řízení o jeho žalobě bylo vedeno Městským soudem v Praze pod sp. zn. 2 Az 17/2017), tj. na žalobce b) a žalobkyni c).
48. Co se týče námitek žalobkyně a) uplatněných až v replice ze dne 24. 7. 2017 k vyjádření žalovaného, zejména námitek o tom, že v případě žalobců má být naplněn důvod udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, a o tom, že jiné rodině s jedním malým dítětem z Oděské oblasti měla být žalovaným udělena doplňková ochrana dle § 14a zákona o azylu, čímž měla být porušena zásada předvídatelnosti rozhodování správního orgánu a zásada, že v obdobných případech se má rozhodovat obdobným způsobem, soud k tomu uvádí, že tyto námitky byly vzneseny až po uplynutí lhůty pro podání žaloby, protože se jimi blíže nezabýval. Replika žalobkyně a), ve které byly tyto žalobní body obsaženy, byla soudu doručena dne 24. 7. 2017, tedy přibližně pět měsíců po nabytí právní moci napadeného rozhodnutí. Jak přitom plyne z § 71 odst. 2 věty třetí s. ř. s., rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body lze jen ve lhůtě pro podání žaloby. Lhůta pro podání žaloby v daném případě dle § 32 odst. 1 zákona o azylu činí 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí [napadené rozhodnutí bylo žalobkyni a) doručeno dne 23. 2. 2017].

V.

Závěr a náklady řízení

49. Z výše uvedených důvodů soud zrušil napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí [§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.] a pro vady řízení spočívající v tom, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]. Současně soud vyslovil, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému (§ 78 odst. 4 s. ř. s.). Správní orgán je v dalším řízení vázán právním názorem, který soud vyslovil v tomto zrušujícím rozsudku (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). Soud o věci samé rozhodl bez jednání v souladu s § 76 odst. 1 s. ř. s.
50. Žalobci měli ve věci úspěch, náleží jim proto náhrada nákladů řízení dle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. Ze soudního spisu ovšem nevyplývá, že by jim v řízení o žalobě vznikly jakékoliv důvodně vynaložené náklady, neboť byli dle § 11 odst. 2 písm. i) zákona č.

549/1991 Sb., ze zákona osvobození od soudních poplatků a právní zástupkyně jim byla ustanovena soudem.

51. Ustanovená zástupkyně žalobců JUDr. Anita Pešulová, advokátka, již v souladu s § 35 odst. 9 větou první s. ř. s. platí odměnu za zastupování stát, provedla ve věci dva úkony právní služby (společné pro tři zastupované osoby), kterými jsou první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem (§ 11 odst. 1 písm. b) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu], a písemné podání [replika k vyjádření žalovaného - § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu]. Za jeden úkon právní služby jí náleží mimosmluvní odměna za jednu osobu ve výši 3.100 Kč (§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. advokátního tarifu]. Ve smyslu § 12 odst. 4 advokátního tarifu pak ustanovené zástupkyni za společné úkony při zastupování více osob náleží odměna za každou takto zastupovanou osobu snižena o 20 %, protože soud částku 3.100 Kč vynásobil třemi (9.300 Kč) a odečetl 20 % (7.440 Kč). Za dva společné úkony při zastupování tří osob tak ustanovené zástupkyni náleží 2 x 7.440 Kč, tj. 14.880 Kč. K této částce je třeba připočítat 1.800 Kč jako paušální náhradu hotových výdajů dle § 13 odst. 1, 4 advokátního tarifu, a to za dva úkony po 300 Kč učiněné pro tři zastupované osoby (2 x 3 x 300 Kč). Právní zástupkyně žalobců není plátcem DPH, proto soud nepřiznal k odměně za zastupování částku odpovídající příslušné sazbě daně ve smyslu § 57 odst. 2 s. ř. s. *a contrario*. Celková výše odměny ustanovené zástupkyně žalobců tedy činí 16.680 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 30. října 2018

JUDr. Marcela Rousková v. r.
samosoudkyně